

Tempo van de wetgevingsprocedure 1994-1999

Ph. Eijlander, R.C.M. van Meer, dr. W.J.M. Voermans

Katholieke Universiteit Brabant, Centrum voor Wetgevingsvraagstukken, Tilburg

Bestellingen: KU Brabant, Schoordijk Instituut

SAMENVATTING

Het onderzoek is als volgt aangepakt. Uit de Staatsbladen van de afgelopen 5 jaar (1994-1999) is een inventarisatie van de daarin verschenen wetten in formele zin gemaakt. Daarbij zijn de begrotingswetten apart vermeld. De wetten zijn gerubriceerd naar de kenmerken: wijzigingswet of nieuwe regeling, departement van herkomst, al dan niet uitvoering van EG-verplichting, al dan niet voorkomend in regeerakkoord. De behandelingstijd is gemeten door de tijdstippen van eerste aankondiging van het ambtelijk ontwerp tot aan de inwerkingtreding te bezien.

Belangrijkste conclusies uit het onderzoek

- De eindtotalen van de wetgevingsproductie per jaar variëren tussen 238 en 309 wetten, waarvan het bij meer dan 70% gaat om een wijzigingswet.
- De meest omvangrijke wetgevingsproductie wordt geleverd door de ministeries van BZK, Justitie, Financiën, OCW en V&W.
- De gemiddelde behandelingsduur (vanaf het moment van behandeling in de ministerraad tot aan de bekendmaking) ligt tussen de 16 en 17 maanden. Daarmee is het wetgevingsproces aan het einde van de onderzochte periode sneller geworden dan in 1994 (18 tot 19 maanden).
- In de advisering door de Raad van State is een tendens tot versnelling te constateren zodanig dat aan het einde van de onderzochte periode gemiddeld drie tot vier maanden nodig is.
- Er is slechts een gering aantal (23) "lange" trajecten ontdekt (wetsvoorstellen die zes jaar of langer in behandeling zijn geweest). Ook de middellange projecten (ca vier tot zes jaar) vormen een kleine groep: 43, waarvan de meerderheid net binnen een regeerperiode wordt afgehandeld. De oorzaak voor een erg lange duur ligt naar de indruk van de onderzoekers veelal in het principiële of ethische karakter, bijvoorbeeld voogdij en strafvordering. Dat betekent niet dat het ook politiek omstreden is.
- De gemiddelde behandelingsduur van de Eerste Kamer is in de regel erg kort (ongeveer anderhalve maand).
- De implementatie van internationaal recht in wetgeving is een klein deel van de wetgevingsproductie. Het behandelingstempo van wetten waarmee EG-richtlijnen of verordeningen worden geïmplementeerd lijkt volgens de onderzoekers in overeenstemming met de eisen dat deze gemiddeld binnen een termijn van 18-20 maanden gerealiseerd moet zijn.
- Naar het voorlopig oordeel van de onderzoekers is er niet veel variatie tussen de departementen in tijdsduur die is gemoeid met de behandeling.